

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **R. M.**, zastoupen Mgr. Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem se sídlem Ovenecká 78/33, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 17. 1. 2017, č. j. 32 Az 46/2016 – 47,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce advokátovi Mgr. Bc. Filipu Schmidtovi, LL.M., **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 4.114 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím Ministerstva vnitra, odbor azylové a migrační politiky (dále jen „žalovaný“) ze dne 29. 9. 2016, č. j. OAM-660/ZA-ZA12-ZA15-2016, bylo rozhodnuto o tom, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany je nepřípustná podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“) a řízení bylo zastaveno podle § 25 písm. i) téhož zákona. Zároveň bylo vysloveno, že státem příslušným k posouzení podané žádosti podle čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním

příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“), je Polská republika.

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Hradci Králové, který ji zamítl rozsudkem ze dne 17. 1. 2017, č. j. 32 Az 46/2016 – 47.

[3] Podle názoru krajského soudu žalovaný správně aplikoval kritéria pro určení státu příslušného k rozhodnutí o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu. Obsah správního spisu je dostatečným podkladem pro závěr, že v případě žalobce je nutné aplikovat kritérium uvedené v čl. 12 nařízení Dublin III o příslušnosti Polské republiky. Žalovaný naplnil svým postupem veškeré podmínky pro určení státu příslušného k posouzení žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany. Vzhledem ke zjištění, že tímto státem není Česká republika, nemohl již dále hodnotit žádost žalobce po věcné stránce a zabývat se konkrétními důvody žalobce pro udělení mezinárodní ochrany. Nelze tak přisvědčit ani žalobním námitkám o porušení povinností žalovaného ve správním řízení, námitkám o nedostatečně zjištěném skutkovém stavu a porušení citovaných ustanovení nařízení Dublin III. Žalovaný správně zjišťoval skutkový stav pouze v rozsahu nezbytném pro určení příslušného státu a postupoval v souladu s bezprostředně závazným nařízením Dublin III.

[4] Žalovaný se rovněž přezkoumatelným způsobem zabýval kritérii uvedenými v čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Dospěl přitom ke správnému závěru, že přemístění žalobce do Polska není vyloučeno z důvodu existence systematických nedostatků, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě. Žalobce sice lze s ohledem na jeho psychické potíže považovat za zranitelnou osobu, ale to automaticky neznamená, že by žalovaný nemohl postupovat podle nařízení Dublin III. Psychické problémy žalobce nesouvisí s důvody, pro které žádá o udělení mezinárodní ochrany. Žalobce měl ve správním řízení dostatečný prostor k tomu, aby uvedl všechny rozhodné skutečnosti. Ve výpovědích popsal svůj život v zemi původu a své zdravotní potíže. V této souvislosti však nevyjádřil žádnou obavu, že by v případě přemístění do Polska neměl přístup k případné lékařské péči či lékům. Vyslovil pouze obavu ze svých pronásledovatelů, tj. skutečností, které se vztahují k vlastnímu meritu žádosti o mezinárodní ochranu a nikoliv k posouzení otázky příslušného členského státu.

[5] K namítanému porušení čl. 17 nařízení Dublin III žalovaným je třeba uvést, že toto ustanovení upravuje toliko oprávnění členského státu rozhodnout se posoudit žádost namísto státu příslušného podle kritérií nařízení, nejedná se však o povinnost tak učinit. Pokud Česká republika uvedeného oprávnění nevyužila, nejedná se o pochybení, které by mělo za následek nezákonnost napadeného rozhodnutí.

III.

[6] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[7] Podle stěžovatele krajský soud nesprávně posoudil právní otázku vlivu jeho psychického stavu na posouzení možnosti jeho předání do Polska. Krajský soud, stejně

pokračování

jako žalovaný, dostatečně nezohlednil psychický stav stěžovatele a důsledky, k nimž by mohlo vést předání stěžovatele do Polské republiky. V tomto ohledu lze odkázat na nedávný rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 16. 2. 2017 ve věci C.K. a další proti Slovinsku (C-578/16 PPU), který se týkal přemístění psychicky nemocného žadatele o mezinárodní ochranu ze Slovinska do Chorvatska v souladu s dublinským nařízením. Soudní dvůr EU v uvedeném rozsudku upozornil na to, že ovlivnit přemístění žadatele o mezinárodní ochranu do jiného členského státu může nejenom existence systémových nedostatků azylového řízení ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III, ale rovněž skutečnost, že samotné přemístění by mělo nepříznivý vliv na zdravotní stav dotčené osoby, a to bez ohledu na kvalitu přijetí a péči dostupnou v členském státě příslušném pro posouzení jeho žádosti. Závěry uvedeného rozsudku lze aplikovat i ve vztahu k stěžovateli, který trpí duševní nemocí (v lékařských zprávách diagnostikováno jako úzkostné depresivní porucha) a v současné době je v péči psychiatra.

[8] Stěžovatel rovněž považoval napadené rozhodnutí žalovaného i rozsudek krajského soudu za nepřezkoumatelné. V žalobě upozorňoval, že z dostupných zpráv týkajících se přijímacích podmínek pro žadatele o mezinárodní ochranu v Polské republice vyplývá, že zde není v praxi dostupná specializovaná psychologická, resp. psychiatrická péče pro oběti mučení nebo traumatizované žadatele. Krajský soud se však touto námitkou vůbec nezabýval a pouze uvedl, že neshledal v postupu správního orgánu a v odůvodnění napadeného rozhodnutí vytýkané pochybení a přiklání se k učiněným závěrům. Tato skutečnost podporuje závěr, že v případě předání stěžovatele do Polska může dojít ke zhoršení jeho stavu. Pochybení spočívající v nepřezkoumatelnosti se týká i samotného rozhodnutí žalovaného, neboť ten se rovněž vůbec nezabýval posouzením psychického stavu stěžovatele ve vztahu k jeho přemístění do Polské republiky.

IV.

[9] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že ji považuje za nedůvodnou a účelovou. Krajský soud se vypořádal s žalobními námitkami stěžovatele velmi podrobně a jeho situaci posoudil správně. V odůvodnění na stranách 7 až 9 napadeného rozsudku mimo jiné vysvětlil, proč nemůže být psychický stav stěžovatele důvodem pro nepředání jeho žádosti o mezinárodní ochranu k vyřízení do Polska. O tom, že se krajský soud psychickým stavem stěžovatele podrobně zabýval, svědčí i to, že vyhověl návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě. Krajský soud rovněž neshledal nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí z důvodu absence individuálního posouzení situace stěžovatele s ohledem na jeho zranitelnost ve vztahu k čl. 3 odst. 2 věty druhé nařízení Dublin III.

V.

[10] Nejvyšší správní soud se podle § 104a s. ř. s. zabýval nejprve otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele a je tedy přijatelná. Nejvyšší správní soud se vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu podrobně věnoval např. ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 (publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS), kde dospěl k závěru, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat mimo jiné tehdy, pokud se dotýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. Nyní posuzovaná kasační stížnost svým

významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, neboť dosud nebyla v judikatuře zdejšího soudu řešena otázka, zda může být překážkou přemístění žadatele o mezinárodní ochranu do příslušného členského státu podle nařízení Dublin III jeho nepříznivý psychický stav.

[11] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[12] Kasační stížnost není důvodná.

[13] Nedůvodným je poukaz na nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pro nevypořádání se s žalobní námitkou o sporné dostupnosti specializované psychologické, resp. psychiatrické péče pro oběti mučení nebo traumatizované žadatele v Polsku. Ačkoliv krajský soud výslovně nereagoval na tuto argumentaci stěžovatele, jednalo se pouze o jeden z argumentů podporující žalobní bod, a sice že žalovaný nedostatečně zohlednil psychické potíže stěžovatele. Krajský soud se ztotožnil s tím, že stěžovatele lze s ohledem na jeho psychické potíže považovat za zranitelnou osobu, dospěl však k závěru, že tato skutečnost nebrání přemístění stěžovatele do Polska, neboť mu tam nehrozí nelidské či ponižující zacházení ve vztahu k vedení řízení ve věci mezinárodní ochrany a k zajištění podmínek žadatelů o mezinárodní ochranu. Byť si lze jistě představit podrobnější odůvodnění závěrů krajského soudu, stávající odůvodnění napadeného rozsudku splňuje požadavky kladené na přezkoumatelnost soudního rozhodnutí. Nevypořádání se s dílčím argumentem žalobce nutně nemusí vést k nepřezkoumatelnosti soudního rozhodnutí. Jak konstatoval Nejvyšší správní soud například v rozsudku ze dne 28. 5. 2009, č. j. 9 Afs 70/2008 – 130: „[p]řestože je třeba na povinnosti dostatečného odůvodnění rozhodnutí z hlediska ústavních principů důsledně trvat, nemůže být chápána zcela dogmaticky. Rozsah této povinnosti se totiž může měnit podle povahy rozhodnutí a musí být posuzován ve světle okolností každého jednotlivého případu. Zároveň tento závazek nemůže být chápán tak, že vyžaduje za všech okolností podrobnou odpověď na každý jednotlivý argument účastníka (srovnej např. rozsudek ve věci *Van de Hurk v. The Netherlands*, ze dne 19. 4. 1994, Series No. A 288). To by mohlo vést zejména u velmi obsáhlých podání až k absurdním a kontraproduktivním důsledkům jsoucím v rozporu se zásadou efektivní a hospodárnosti řízení. Podstatné podle názoru Nejvyššího správního soudu je, aby se městský soud ve svém rozhodnutí vypořádal se všemi základními námitkami účastníka řízení tak, aby žádná z nich nezůstala bez náležité odpovědi. Odpověď na základní námitky však v sobě může v některých případech konzumovat i odpověď na některé námitky dílčí a související.“

[14] Je proto potřeba zabývat se důvodností základní stížní námitky, tj. námitky nesprávného posouzení otázky vlivu psychického stavu stěžovatele na možnost jeho předání do Polska. V této souvislosti stěžovatel zejména poukazoval na nedávný rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 16. 2. 2017 ve věci C.K. a další proti Slovinsku (C-578/16 PPU).

[15] V citovaném rozsudku byl řešen konkrétní případ žadatelky o mezinárodní ochranu ze Sýrie, která měla být přemístěna ze Slovinska do Chorvatska, a to bezprostředně po porodu. Tato žadatelka tvrdila, že přemístění by mělo negativní následky na její zdravotní stav, který by mohl ovlivnit rovněž blaho jejího novorozeného dítěte. V tomto ohledu předložila různá lékařská osvědčení o rizikovém těhotenství a o tom, že

pokračování

od porodu trpí obtížemi duševního rázu. Specializovaný psychiatr u ní diagnostikoval poporodní depresi a periodické sebevražedné sklony. Z několika lékařských posudků vyplývalo, že hlavním důvodem jejího špatného duševního stavu byla především nejistota ohledně jejího postavení a stres, který z ní vyplýval. Zhoršení jejího duševního stavu mohlo vést k agresivnímu jednání vůči sobě samé i vůči dalším osobám, což by případně vyžadovalo i nemocniční péči. Podle psychiatra její onemocnění vyžadovalo, aby ona i její dítě zůstaly v přijímacím centru v Lublani a byla jim poskytnuta zdravotní péče. Z tohoto skutkového příběhu Soudní dvůr EU vyvodil obecný závěr, že v případě, že by přemístění žadatele o mezinárodní ochranu, který trpí obzvláště závažným duševním nebo fyzickým onemocněním, s sebou neslo skutečné a prokázané riziko značného a nezvratného zhoršení jeho zdravotního stavu, představuje toto přemístění nelidské a ponižující zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie.

[16] Judikatura Nejvyššího správního soudu se opakovaně zabývala situací v Polsku v souvislosti s přípustností přemístění žadatelů o mezinárodní ochranu, srov. např. rozsudek ze dne 26. 5. 2016, č. j. 2 Azs 113/2016 - 26, rozsudek ze dne 22. 3. 2016, č. j. 9 Azs 27/2016 - 37, či usnesení ze dne 6. 9. 2016, č. j. 4 Azs 174/2016 - 24, v němž dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že *„Polská republika je bezpečnou zemí, která neporušuje základní lidská práva a dbá na jejich dodržování. Žádné informace ani skutečnosti totiž nenasvědčují tomu, že by v Polské republice docházelo k nelidskému či ponižujícímu zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie. Není znám žádný případ zavlčení žadatele o azyl z Polské republiky na Ukrajinu. Posouzení žádosti stěžovatelky v Polské republice proto nevede k vážné obavě podle čl. 3 odst. 2 věty druhé nařízení Dublin III. Přísnější přístup totiž sám o sobě ještě neznačí, že žádosti o mezinárodní ochranu nejsou dostatečně individuálně posuzovány. Za situace, kdy instituce působící v oblasti ochrany práv uprchlíků, respektive žadatelů o mezinárodní ochranu, mají dostatečné možnosti k tomu, aby stav v jednotlivých zemích monitorovaly, lze oprávněně očekávat, že by na existující vážné nedostatky upozornily. Řeč přitom není jen o soudních institucích, tedy o Evropském soudu pro lidská práva a Soudním dvoru Evropské unie, jejichž rozhodnutí logicky přicházejí s určitým časovým odstupem, ale především o Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, případně o Evropském podpůrném úřadu pro otázky azylu a dalších organizacích, ať už vládních či nevládních. Pokud žádná z těchto institucí nevydala prohlášení o systematických nedostatecích polského azylového řízení nebo tamních přijímacích podmínkách, nelze k takovému závěru dospět pouze na základě informací, že v Polsku je mezinárodní ochrana přiznávána v menším procentu případů než v některých jiných členských státech“.*

[17] Nejvyšší správní soud nesouhlasí se stěžovatelem v tom, že závěry výše uvedeného rozsudku Soudního dvora EU je nutno bez dalšího aplikovat i na jeho případ. K tomu, aby přemístění stěžovatele do Polska jakožto bezpečné země mohlo být považováno za nelidské a ponižující zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie, je třeba kumulativně splnit řadu podmínek. V řízení by tak muselo být prokázáno, že se v případě stěžovatele jedná o „obzvláště závažné“ duševní onemocnění a že jeho přemístění sebou nese „skutečné a prokázané“ riziko „značného a nezvratného“ zhoršení jeho zdravotního stavu. Stěžovatel v průběhu správního řízení zmiňoval své psychické potíže (stavy napětí a úzkosti, nespavost) a to, že dlouhodobě užíval lék proti úzkosti Xanax. Následně v průběhu řízení před krajským soudem předložil i několik lékařských zpráv, ze kterých vyplývá, že trpí smíšenou úzkostně depresivní reakcí, nemá však sebevražedné myšlenky či tendence a náhled choroby je dobrý. Odborným lékařem (psychiatrem) mu byl proto předepsán lék Itakem (antidepresivum) s tím, že po týdnu jej

nahradí lék proti úzkosti Neurol. Termín další návštěvy lékaře byl naplánován až za měsíc. V řízení před Nejvyšším správním soudem pak stěžovatel doložil tiskopis poukazu k odbornému vyšetření ze dne 1. 2. 2017, na kterém je však pouze obecně uvedeno, že vzhledem k jeho současnému zdravotnímu stavu lékař nedoporučuje cestu do Polska.

[18] Podle názoru Nejvyššího správního soudu nelze na základě uvedených tvrzení a předložených listin učinit závěr o tom, že se u stěžovatele jedná o obzvláště závažné duševní onemocnění a že jeho přemístění do Polska sebou nese skutečné a prokázané riziko značného a nevratného zhoršení jeho zdravotního stavu. Osobní a zdravotní potíže stěžovatele, co do jejich závažnosti a možných důsledků, nelze srovnávat se situací matky novorozeného dítěte, která pochází ze země postižené občanskou válkou, která trpí poporodní depresí a má periodické sebevražedné sklony. Za této situace je možno uzavřít, že krajský soud posoudil právní otázku vlivu psychického stavu stěžovatele na možnost jeho přemístění do Polska správně, pokud uvedl, že postup žalovaného byl v souladu s nařízením Dublin III.

[19] Stěžovatel poukazoval na nepřezkoumatelnost žalobou napadeného rozhodnutí. Nejvyšší správní soud odkazuje na rozsudek ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Azs 248/2014 - 27, ze kterého vyplývá povinnost správního orgánu zabývat se v odůvodnění rozhodnutí vždy také tím, zda nejsou v případě státu, do nějž má být cizinec předán, naplněna kritéria podle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Žalovaný se těmito kritérii zabýval dostatečným a přezkoumatelným způsobem na str. 4 rozhodnutí, což ostatně konstatoval i krajský soud. Ze správního spisu i z napadeného rozhodnutí dále vyplývá, že se žalovaný zabýval rovněž individuální situací stěžovatele a dospěl k závěru, že jeho obavy z pobytu na území Polska nejsou opodstatněné a nejsou ani podloženy fakty. Stručné odůvodnění je dostatečné, a to zejména s ohledem na to, že stěžovatel opíral v průběhu správního řízení nesouhlas s přemístěním do Polska pouze o obavu ze svých pronásledovatelů a nikoliv o to, že by neměl přístup ke zdravotní péči či lékům.

[20] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[21] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

[22] Ustanovenému zástupci stěžovatele Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za jeden úkon právní služby spočívající v doplnění kasační stížnosti (§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů] v celkové výši 3.100 Kč (§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5. advokátního tarifu], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Vzhledem k tomu, že advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, odměna je dále zvýšena o částku odpovídající této dani, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Částka daně,

pokračování

vypočtená podle citovaného zákona, činí 714 Kč. Celkem tedy odměna ustanoveného advokáta činí částku ve výši 4.114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

[23] Nejvyšší správní soud naopak nepřiznal odměnu za úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu, a to vzhledem k tomu, že ustanovený zástupce neprokázal a ani netvrdil, že proběhla první porada s klientem, která je nutnou součástí takového úkonu právní služby [podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu je úkon právní služby vymezen jako: „*první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby, je-li klientovi zástupce nebo obhájce ustanoven soudem*“], srov. např. usnesení zdejšího soudu ze dne 11. 4. 2012, č. j. 6 Azs 8/2012 - 40, či usnesení Ústavního soudu ze dne 1. 8. 2011, sp. zn. I. ÚS 1879/10. Lze poznamenat, že v případech, kdy se z objektivních příčin (např. protože je klient neznámého pobytu) nemůže první porada s klientem uskutečnit, lze tuto poradu nahradit jinou přiměřenou aktivitou advokáta (např. studiem spisu). Tato situace však v nynější věci, kdy při převzetí věci bylo místo pobytu stěžovatele známo, nenastala, navíc ze soudního spisu nevyplývá, že advokát učinil jakýkoli úkon, který by mohl nahradit poradu s klientem.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. května 2017

Mgr. David Hipšr
předseda senátu